

Obveznici fiskalizacije od 1. srpnja 2013.

Od 1. 7. 2013. obveza fiskalizacije proširuje se i na sve ostale obveznike fiskalizacije. Međutim, u isto vrijeme stupa na snagu novi Zakon o porezu na dodanu vrijednost kojim više nisu predviđena izuzeća od obveze izdavanja računa što utječe i na krug obveznika fiskalizacije. O svemu tome pročitajte u nastavku.

Početak obveze fiskalizacije određen je u tri faze, i to:

- u prvoj fazi, od 1. 1. 2013., obveza fiskalizacije bila je propisana za velike i srednje poduzetnike (prema odredbama Zakona o računovodstvu¹) bez obzira na djelatnost koju obavljaju te za obveznike fiskalizacije koji kao jednu od djelatnosti obavljaju djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (Oznaka I područja NKD 2007),
- u drugoj fazi, od 1. 4. 2013., obveza fiskalizacije bila je propisana za one obveznike koji kao jednu od djelatnosti obavljaju djelatnost trgovine na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motocikla i obavljaju djelatnost slobodnih zanimanja iz čl. 18.^{ost} st. 2. Zakona o porezu na dohodak²,
- u trećoj fazi, od 1. 7. 2013., obveza fiskalizacije propisuje se za sve obveznike fiskalizacije koji nisu bili obuhvaćeni prvom i drugom fazom.

1. Obveznik fiskalizacije

Obveznikom fiskalizacije smatra se svaka fizička osoba obveznik poreza na dohodak po osnovi samostalne djelatnosti i svaka pravna i fizička osoba obveznik poreza na dobit, za sve djelatnosti za koje je navedena osoba obveznik izdavanja računa za isporuku dobra ili obavljene usluge.

Prema tome, prvenstveno je potrebno odrediti da li je osoba obveznik poreza na dohodak ili poreza na dobit, a ako je, onda je potrebno odrediti da li je osoba za obavljanje djelatnosti obvezna izdati račun.

Porezni obveznik nije obveznik fiskalizacije za promete ostvarene u sljedećim djelatnostima:

- prodaja karata ili žetona u putničkom prometu,
- naplata cestarine,

- punjenje naftnim derivatima aviona na avioservisima,
- prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda na tržnicama i otvorenim prostorima,
- prodaja proizvoda i/ili usluga u poštanskom prometu,
- zaprimanje uplata za sudjelovanje u igrama na sreću i zabavnim igrama,
- prodaja robe ili usluga putem prodajnih automata,
- pružanje bankovnih usluga i usluga osiguranja,
- vođenja središnjeg depozitorija nematerijaliziranih vrijednosnih papira i središnjeg registra financijskih instrumenata,
- promete evidentirane preko mjernih instrumenata,
- provođenje zdravstvene zaštite.

2. Obveza izdavanja računa

➤ Opći porezni zakon

Opći porezni zakon³ (u nastavku: OPZ) propisuje da su porezni obveznici dužni izdavati račune te voditi poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja prema propisima kojima se uređuje pojedina vrsta poreza (čl. 54. st. 1. OPZ-a), a i prema drugim propisima (čl. 54. st. 2. OPZ-a).

Porezni obveznici koji isporuku dobara ili obavljanje usluga naplaćuju u gotovini obvezni su promet iskazivati putem naplatnih uređaja ili na drugi odgovarajući način.

Također, OPZ-om je propisan i minimalan sadržaj računa za gotovinski promet (čl. 54.a OPZ-a).

➤ Porez na dodanu vrijednost

Trenutno važeći Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost⁴ propisuje u čl. 104. st. 6. da se računi za gotovinski promet ne moraju ispostavljati ako se pretežni dio vrijednosti (preko 50%) isporuka prodajnog mjesta u prethodnoj kalendarskoj godini odnosi na: malopro-

¹ Zakon o računovodstvu (Nar. nov., br. 109/07, 125/11 – čl. 381. Kaznenog zakona i 54/13)

² Zakon o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 177/04 – 144/12)

³ Opći porezni zakon (Nar. nov., br. 147/08 – 136/12)

⁴ Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 149/09 – 146/12)

daju dnevnog tiska, duhana i duhanskih prerađevina, lutrije, sportske prognoze, lota, velda, maraka i drugih poštanskih vrijednosnica i pri prodaji na tržnicama i otvorenim prostorima.

Prema tome, ako je osoba obveznik poreza na dohodak ili dobit i samim time je i obveznik fiskalizacije, a ispunjava gore navedene uvjete, nema obvezu izdavanja računa niti obvezu fiskalizacije računa za pobrojane isporuke.

Međutim, novi *Prijedlog Zakona o porezu na dodanu vrijednost*, čija primjena počinje 1. 7. 2013., propisuje u čl. 78. da je svaki porezni obveznik obavezan izdati račun za: ► isporuke dobara i usluga koje je obavio drugom poreznom obvezniku ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik ► isporuke dobara u smislu čl. 13. st. 3. i 4. Zakona ► isporuke dobara izvršene u skladu s uvjetima utvrđenima čl. 41. st. 1. Zakona ► svaki predujam primljen prije obavljene isporuke dobara ► svaki predujam primljen od drugoga poreznog obveznika ili pravne osobe koja nije porezni obveznik prije završetka obavljanja usluga ► kada obavlja isporuke u smislu čl. 13. st. 7. i 8. Zakona, dakle u slučaju kada je vrijednost isporuke prešla prag isporuke od 270.000,00 kn.

Iz navedenoga proizlazi da od 1. 7. 2013. neće biti propisanih iznimaka od izdavanja računa temeljem novog *Zakona o PDV-u*, što znači da će svi obveznici PDV-a, a koji su obveznici poreza na dohodak ili dobit, za sve isporuke biti obvezni izdavati račune i provoditi postupak fiskalizacije računa ako se plaćanje vrši u gotovini.

Da li će novim *Pravilnikom o porezu na dodanu vrijednost* biti propisana kakva iznimka znat ćemo tek po objavi istog, a što se očekuje krajem lipnja 2013.

➤ Porez na dohodak

*Pravilnik o porezu na dohodak*⁵ (u nastavku: *Pravilnik*) u čl. 38. st. 8. propisuje da obveznici poreza na dohodak koji obavljaju samostalne djelatnosti, za koje nisu obveznici PDV-a, a pretežni dio poslovnih primitaka ostvaruju prodajom dnevnog tiska, duhana i duhanskih prerađevina, lutrije, sportske prognoze, lota, velda, maraka i drugih poštanskih vrijednosnica te prodajom na tržnicama i otvorenim prostorima nisu obvezni ispostavljati račune.

Navedeno znači da „dohodaši“ koji **nisu obveznici PDV-a** neće niti nakon 1. 7. 2013. imati obvezu izdavanja računa niti obvezu fiskalizacije računa za primitke ostvarene u prethodno pobrojanim prometima.

Možemo zaključiti da, ako ne dođe do izmjena zakonskih propisa, npr. obrtnik koji nije obveznik PDV-a neće imati obvezu izdavanja računa na tržnici bez obzira prodaje li vlastite poljoprivredne proizvode ili proizvode drugih proizvođača jer mu *Pravilnik* propisuje iznimku od obveze ispostavljanja računa. A ako nema obveze ispostavljanja računa, *Zakon* ne propisuje niti obvezu fiskalizacije.

S druge strane, društvo (d.o.o.), obveznik poreza na dobit, koje nije obveznik PDV-a, za prodaju na tržnici ima obvezu izdavanja računa i obvezu fiskalizacije računa. Za to društvo, sada, a i od 1. 7. 2013., postoji izuzeće od fiskalizacije računa samo i isključivo za prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda.

Tablica 1. Shema obveze fiskalizacije i izdavanja računa od 1. 7. 2013.

Osoba je/nije obveznik poreza na dohodak/dobit		Obveznik PDV-a	Obveznik fiskalizacije	Obveza izdavanja računa			Obveza fiskalizacije računa
				Zakon o PDV-u	Zakon o porezu na dohodak	Opći porezni Zakon	
Nije obveznik poreza na dohodak niti poreza na dobit (npr. ustanove, neprofitne organizacije)		DA	NE	DA	-	DA	NE
Nije obveznik poreza na dohodak niti poreza na dobit (npr. iznajmljivanje postelja turistima)		NE	NE	-	-	DA	NE
Dohodak - samostalna djelatnost (čl. 18. Zakona)		DA	DA	DA	DA	DA	DA
Dohodak - samostalna djelatnost (čl. 18. Zakona)		NE	DA	-	DA	DA	DA
Dobit - svi obveznici		DA	DA	DA	-	DA	DA
Dobit - svi obveznici		NE	DA	-	-	DA	DA
Dohodak	- prodaja dnevnog tiska, duhana i duhanskih preradevina, lutrije, sportske prognoze, lota, velda, maraka i drugih poštanskih vrijednosnica	DA	DA	DA	DA	DA	DA
Dohodak		NE	DA	-	NE	DA	NE
Dobit	- prodaja na tržnicama i otvorenim prostorima	DA	DA	DA	-	DA	DA
Dobit		NE	DA	-	-	DA	DA
Dohodak	- izuzeće od obveze fiskalizacije za promete ostvarene u djelatnostima pobrojanim u čl. 5. Zakona (npr. prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda na tržnicama i otvorenim prostorima)	DA	NE	DA	NE	DA	NE
Dohodak		NE	NE	-	NE	DA	NE
Dobit		DA	NE	DA	-	DA	NE
Dobit		NE	NE	-	-	DA	NE

⁵ Pravilnik o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 95/05 – 61/12)

